

Sygn. akt III Cz 1383/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Barbara Braziewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 grudnia 2015 r. w G.

sprawy z powództwa S. M.

przeciwko R. G. i A. G.

o zaprzeczenie ojcostwa

na skutek zażalenia na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2

wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 3 lipca 2015 r., sygn. akt V RC 11/15

postanawia:

zmienić zaskarżony wyrok o tyle, że odstąpić od obciążenia powódki kosztami procesu w wysokości 1740 zł (tysiąc siedemset czterdzieści złotych)

SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt III Cz 1383/15

UZASADNIENIE

W punkcie 2 wyrok z dnia 3 lipca 2015r. Sąd Rejonowy w G. obciążył powódkę S. M. kosztami opłaty sądowej w wysokości 200 zł (uznając je za uiszczone w całości) i nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1793,34 zł tytułem kosztów opinii biegłych. W uzasadnieniu Sąd podkreślił, że pozwany nie dał powodu do wytoczenia powództwa, uznał żądanie pozwu przy pierwszej czynności, wykazując przy tym wątpliwości. Sąd pierwszej instancji wskazał, że pomimo, że powódka sprawę wygrała, to w świetle przedstawionych okoliczności to ona powinna ponieść koszty sądowe w całości.

Zażalenie na punkt 2 wyrok wniosła powódka, zaskarżając go, co do części zasądzającej od niej koszty sądowe w wysokości 1740 zł. Skarżonemu postanowieniu o kosztach zarzuciła naruszenie przepisów k.p.c., wedle których to strona przegrywająca obowiązana jest pokryć koszty procesu. W oparciu o powyższy zarzut wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia. Powódka w uzasadnieniu podniosła, że pozwany nie uznał powództwa, a jego zeznania były pokrętne. Nadto wskazała, że nie wniosła o przeprowadzenie dowodu z badań DNA, a Sąd sam przeprowadził ten dowód działając z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powódki jest zasadne.

W przedmiotowej sprawie to pozwany winien zostać uznany przez Sąd za stronę przegrywającą sprawę bowiem, zgodnie z żądaniem powódki, Sąd Rejonowy w wydanym wyroku ustalił, iż pozwany nie jest ojcem dziecka A. M.. W

ocenie Sądu Okręgowego pozwany nie uznał powództwa, nie stwierdził bowiem w sposób stanowczy, że nie jest ojcem małoletniej. Powyższe skutkowało dopuszczeniem przez Sąd z urzędu dowodu z badań DNA, w oparciu o regulację art. 232 k.p.c. Przy czym wymaga podkreślenia, iż powódka nie wniosła o przeprowadzenie tego rodzaju dowodu. Równocześnie wypada zgodzić się z tezą powódki, że gdyby pozwany kategorycznie zaprzeczył temu, że jest ojcem małoletniej to przeprowadzenie tego dowodu nie byłoby niezbędne, ponieważ zeznania powódki i jej konkubenta można by uznać za wystarczające w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego dla wykazania żądania powódki. Niezależnie jednak od oceny zebranego w sprawie materiału, to w okolicznościach sprawy, z uwagi na dopuszczenie powyższego dowodu z urzędu przez Sąd nie było podstaw do obciążenia powódki wydatkami związanymi z przyznaniem wynagrodzenia biegłym sporządzającym opinię w sprawie. Z uwagi na powyższe, zasadnym było obciążenie kosztami sądowymi pozwanego, w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Jednakże Sąd Rejonowy tymi kosztami obciążył powódkę w zakresie kosztów opłaty sądowej w wysokości 200 zł, uznając je za uiszczone w całości przez nią, a także nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.793,34 zł tytułem kosztów opinii biegłych. Przy czym z uwagi na zakres zaskarżenia – zaskarżenie punktu 2 wyroku jedynie w części odnośnie nakazania pobrania od powódki na rzecz Skarbu Państwa kwoty 1.740zł (a nie 1.793,34 zł) tytułem kosztów opinii biegłych, Sąd Okręgowy, będąc związany granicami zaskarżenia, mógł wypowiedzieć się jedynie co do zaskarżonej części powyższego rozstrzygnięcia, stwierdzając, iż w części niezaskarżonej rozstrzygnięcie powyższe się uprawomocniło tak co do zasady, zatem w zakresie kosztów opłaty sądowej w wysokości 200 zł, a także odnośnie kwoty 53,34zł w zakresie nakazania pobrania od powódki na rzecz Skarbu Państwa tej części z kwoty 1.793,34 zł tytułem kosztów opinii biegłych. Jednakże w zakresie zaskarżonej kwoty 1.740zł uznał, iż w okolicznościach sprawy co do tej części wydatków winna znaleźć zastosowanie reguła z art.102k.p.c. urzeczywistniająca zasadę słuszności.

Sygn. akt III Cz 1383/15

W zakresie zaskarżonym zaistniał bowiem wypadek szczególnie uzasadniony, zgodnie z którym stosownie do regulacji prawnej zawartej w art. 102 k.p.c. Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przy czym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko, że kwestia zastosowania art. 102 k.p.c. pozostawiona jest sądowi orzekającemu, z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia i poczucia sprawiedliwości. Ocena w tym zakresie ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowany własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności (...) (zob. postanowienie SN z 10 października 2012 r. I CZ 66/12, niepubl.). Ponadto art.102 k.p.c. urzeczywistniający zasadę słuszności, jako wyjątkowy nie konkretyzuje „wypadków szczególnie uzasadnionych”, toteż ich kwalifikacja należy do Sądu, który winien mieć na względzie całokształt okoliczności konkretnej sprawy i zasady współżycia społecznego. Do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych” należą okoliczności zarówno związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz.

Zatem ocena, czy taki wypadek rzeczywiście zachodzi, pozostawiona została uznaniu Sądu, równocześnie sposób skorzystania z art. 102 jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępianie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (zob. wyroki SN: z dnia 3 lutego (...), II PK 192/09, Lex nr 584735 oraz z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, Lex nr 603828).

W aspekcie przywołanych kryteriów Sąd Okręgowy uznał, iż w niniejszej sprawie wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony przemawiający za nieobciążaniem powódki częścią kosztów sądowych odnośnie kwoty 1.740zł. Zatem w okoliczności niniejszej sprawy, zaistniała podstawa do zastosowaniem regulacji art. 102 k.p.c. wobec powódki.

Reasumując zaskarżone postanowienie zostało zmienione, jak w sentencji postanowienia przez Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSO Barbara Braziewicz